



Czy jest za co skarżyć Kraków? Kilka faktów o finansowaniu krakowskiej oświaty

2021-09-10

7 września 2021 r. na łamach krakowskiego wydania „Gazety Wyborczej” ukazała się rozmowa pt. „Będzie skarga na Kraków?”. W rozmowie przeprowadzonej przez red. Angelikę Pitoń z Piotrem Pawłowskim, współtwórcą mapy pokazującej koszty religii w szkołach, padają słowa, że informacja o wydatkach na realizację zajęć religii w Krakowie jest „tajna i trudna do wyliczenia”. Odnosząc się do tych słów oraz chcąc przedstawić bliżej kilka faktów związanych z finansowaniem zadań oświatowych w Krakowie, przedstawiamy poniższą polemikę.

Piotr Pawłowski na łamach „Gazety Wyborczej” mówi również: „Żyjemy w kompletnej fikcji, jeśli chodzi o finansowanie oświaty. Edukacja nie jest darmowa, nie jest też finansowana tylko przez rząd. To samorzady z roku na rok dokładają coraz więcej do nauki religii”. Niewątpliwie, należy zgodzić się ze stwierdzeniem rozmówcy red. Pitoń, że samorzady od lat współfinansują zadania związane z edukacją. Wydatki na zadania oświatowe stanowią co roku ok. $\frac{1}{3}$ budżetu Miasta Krakowa. Lokalny samorząd współfinansuje zadania oświatowe środkami pochodzącymi z dochodów własnych miasta. W 2020 roku dopłata gminy wyniosła ponad 771 mln zł. Jest to prawie 43 proc. kwoty przeznaczonej w Krakowie w skali roku na zadania oświatowe, co oznacza, że subwencja oświatowa przekazywana z budżetu państwa nie zaspokaja nawet podstawowych potrzeb krakowskiej oświaty.

Wspomniane wydatki związane są również z zapewnieniem wynagrodzeń nauczycieli, na które każdego roku krakowski samorząd przeznaczają coraz więcej środków. W 2016 roku Gmina Miejska Kraków dopłaciła do średnich wynagrodzeń nauczycieli 21,8 mln zł. W 2018 roku było to już 32,9 mln zł, a w 2020 roku kwota z 2016 roku uległa podwojeniu i wyniosła aż 44,5 mln zł. Wśród nich są również koszty związane z wypłacaniem wynagrodzeń nauczycielom religii. W minionym roku szkolnym, w sumie zatrudnionych było 440 osób uczących religii – zarówno duchownych, jak i świeckich. Podanie kosztów wynagrodzeń dla wspomnianych nauczycieli jako „wydatków na realizację zajęć religii” nie odzwierciedlałoby jednak rzeczywistości. Wielu z tych nauczycieli prowadzi bowiem także inne zajęcia szkolne, a prowadzenie zajęć religii składa się tylko na część ich etatu. Należy przy tym zaznaczyć, że w minionym roku szkolnym, w samorządowych szkołach i placówkach oraz dziesięciu punktach katechetycznych w Krakowie były realizowane nie tylko zajęcia religii rzymskokatolickiej, ale także innych wyznań (Kościół Boży w Polsce, Zbór Chrześcijan Baptystów, Adwentyści Dnia Siódmego, Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Parafia Greckokatolicka, Parafia Ewangelicko-Augsburska, Kościół Zielonoświątkowy Zbór "Betlejem").

Warto przy tym przypomnieć, że nauczyciele religii wchodzi w skład rady pedagogicznej szkoły i są zatrudnieni zgodnie z Kartą Nauczyciela oraz rozporządzeniem w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach. Oznacza to, że wysokość ich wynagrodzenia, tak jak każdego innego nauczyciela, zależy głównie od posiadanego stopnia awansu zawodowego oraz wykształcenia. Aktualnie wysokość wynagrodzenia nauczycieli określają odpowiednie akty prawa*.



Biorąc pod uwagę powyższe fakty, trudno zgodzić się z zarzutem padającym w rozmowie, że wydatki na realizację zajęć religii w Krakowie są tajne.

Jeśli zaś chodzi o kwestię wyliczeń i związaną z tym odpowiedzialność za przekazywane dane, zwracam uwagę, że w całkowitych kosztach, jakie ponosi Kraków w związku z wynagrodzeniami nauczycieli uczących religii (zarówno świeckich, jak i duchownych), traktowanych jako „wydatki na realizację zajęć religii”, należy uwzględnić udział jednostek oświatowych, dla których organem prowadzącym nie jest Gmina Miejska Kraków, ale również tych, które są dotowane z budżetu Miasta. Takich szkół i przedszkoli niesamorządowych jest w Krakowie 390, uczy się w nich ponad 35 tys. uczniów, a przekazywana kwota dotacji to niemal 400 mln zł. Nie dysponujemy jednak danymi odzwierciedlającymi wysokość udziału tych środków w realizacji lekcji religii.

Warto także podkreślić, że do Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Krakowa nie wpłynęło zapytanie w tej kwestii ani od p. Piotra Pawłowskiego, ani od organizacji, którą p. Pawłowski reprezentuje.

* Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy (Dz.U.2020.1491) oraz Regulamin określający niektóre zasady wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i placówkach prowadzonych przez Gminę Miejską Kraków (Uchwała nr XXIII/507/19).

Dariusz Domajewski, Zastępca Dyrektora Wydziału Edukacji